

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON

KANTONALNI SUD U TUZLI

Broj: 32 0 Ps 413 795 23 Pž
Tuzla, dana 20.12.2024. godine

Presudom Vrhovnog suda FBiH broj
32 0 Ps 413795 25 Rev od 14.08.2025. godine
revizija se usvaja, obje nižestepene presude
u pobijanom dijelu preinačavaju tako što se
odbija tužbeni zahtjev u odnosu na prvotuženog.
Tužitelj se obavezuje da prvotuženom naknadi
troškove parničnog postupka.
U odnosu na drugotuženog prvostepena
presuda ostaje nepromijenjena.

Kantonalni sud u Tuzli, u vijeću sastavljenom od sudija Safeta Hajdarbegovića, kao predsjednika vijeća, dr sci Faruka Latifovića i Alena Žabića, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca „Junuzović – kopex“ d.o.o. Lukavac, Modrac-Studenac bb, koga zastupa punomoćnik Jasmina Sarihodžić Aljić, advokat iz Tuzle, protiv tuženih: 1. Rudnik uglja „Kreka“ d.o.o. Tuzla, ulica Mije Keroševića Guje broj 1, koga zastupa punomoćnik Adel Kopic, advokat iz Sarajeva i 2. Ured za razmatranje žalbi Bosne i Hercegovine, koga zastupa Pravobranilaštvo BiH, radi naknade materijalne štete, v.sp. 556.920,00 KM, odlučujući o žalbama tuženih, izjavljenim protiv presude Općinskog suda u Tuzli broj 32 0 Ps 413795 21 Ps od 10.03.2023. godine i rješenja o ispravci od 31.03.2023, u sjednici vijeća održanoj dana 20.12.2024. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Žalba prvotuženog se odbija i prvostepena presuda, u odnosu na tog tuženog, potvrđuje.

Žalba prvotuženog se odbija i rješenje o ispravci potvrđuje.

Žalba drugotuženog se usvaja, prvostepena presuda, u odnosu na tog tuženog, ukida, te se spis ima dostaviti Sudu Bosne i Hercegovine.

Odbijaju se zahtjevi tužioca i prvotuženog za naknadu troškova žalbenog postupka, a odluka o zahtjevu drugotuženog za naknadu troškova postupka, ostavlja se za konačnu odluku.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom obavezani su tuženi da tužiocu, na ime naknade materijalne štete, solidarno, isplate iznos od 556.920,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana dospijeca obaveza pa do dana isplate kako slijedi:

- na iznos od 254.412,76 KM počev od 31.08.2020. godine pa do isplate,

- na iznos od 148.946,44 KM počev od 01.10.2020. godine pa do isplate,
- na iznos od 153.560,80 KM počev od 31.10.2020. godine pa do isplate,

kao i da tužiocu naknade troškove parničnog postupka u iznosu od 11.689,67 KM, a sve u roku od 30 dana od dana prijema prepisa presude.

Prvostepenim rješenjem, izvršena je ispravka presude broj 32 0 Ps 413795 21 Ps od 10.03.2023.godine, na način da, u dispozitivu presude, u dijelu odluke o troškovima parničnog postupka, umjesto navoda: "tužiocu naknadi", treba da stoji: "tužiocu solidarno naknade".

Protiv navedene presude, žale se oba tužena, a protiv rješenja o ispravci greške se žali samo prvotuženi.

Prvotuženi žalbu izjavljuje zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se žalba usvoji, ukine prvostepena presudu i odbaci tužba ili da se ukine prvostepena presuda i predmet ustupiti stvarno nadležnom sudu, te da se obaveže tužilac da prvotuženom naknadi troškove žalbenog postupka na ime sastava žalbe u iznosu od 1.100,00 KM.

Drugotuženi pobija prvostepenu presudu s prijedlogom da se žalba usvoji i prvostepena presuda ukine i tužba odbaci zbog nenadležnosti, ili da se žalba usvoji i prvostepena presuda preinači na način da u odnosu na drugotuženog odbije postavljeni tužbeni zahtjev ili da se žalba usvoji, osporena presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na žalbu prvotuženog i drugotuženog, tužilac predlaže da se žalbe prvotuženog i drugotuženog odbiju, te da se potvrdi prvostepena presuda, uz naknadu troškova žalbenog postupka za sastav odgovora na žalbe u iznosu od po 1.413,36 KM i takse na odgovor na žalbe po odluci suda.

Ispitujući osporenu presudu i osporeno rješenje, saglasno odredbama člana 221. Zakona o parničnom postupku /u daljem tekstu: ZPP/, ovaj sud je odlučio kao u izreci, iz slijedećih razloga:

Žalba prvotuženog nije osnovana, dok je žalba drugotuženog osnovana.

Tužbom se traži solidarna naknada materijalne štete, u vidu izmakle koristi, a štetnu radnju tužilac vidi u radnji prvotuženog koji je omogućio trećem licu (d.o.o. „MHI kompani“ Lukavac), iako koje nije ispunjavalo uslove, u tenderskoj proceduri, sudjelovanje na elektronskoj

aukciji, odnosno radnji drugotuženog u vidu zaključkom broj: JN 2-01-07.1-694-9/20 od 15.04.2020.godine kojim je odbačena žalba tužioca izjavljena protiv odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača broj: 02-435/20 od 06.03.2020. godine.

Iz ovog slijedi da, u ovom parničnom postupku, imamo množinu subjekta na pasivnoj strani. Može se reći da je, u ovom sudskom postupku, ostvareno više parničnih odnosa koji se sjedinjuju u jedan postupak. Otuda, u ovoj parnici, ima onoliko parničnih odnosa koliko ima tužilaca i tuženih. Bitno obilježje njihovog odnosa jeste potpuna samostalnost i nezavisnost, kako u međusobnom odnosu, tako i prema protivniku i prema sudu, pa je moguće i različito rješenje spora između pojedinih stranaka.

Osnovano se žalbom drugotuženog ukazuje na povredu pravila o stvarnoj nadležnosti u parnici koja se vodi protiv tog tuženog. Naime, prema odredbi člana 1. stav 2. Zakona o parničnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine, kojom je propisano da se odredbe tog zakona imaju primijeniti i u imovinskim sporovima, proisteklim iz štete koja je nastala pri vršenju poslova organa uprave Bosne i Hercegovine, drugih institucija Bosne i Hercegovine i službenih lica tih organa i institucija, postoji stvarna nadležnost Suda Bosne i Hercegovine za suđenje u ovom sporu. Ni eventualno ostvarena solidarna odgovornost tuženih ne može derogirati propise o stvarnoj nadležnosti sudova. Na stvarnu nadležnost se pazi po službenoj dužnosti sve do pravosnažnog okončanja postupka (čl. 15. i 17. ZPP-a). U toj situaciji se prvostepeni sud, kod pravilne primjene odredaba postupka, trebao oglasiti stvarno nenadležnim, te po pravosnažnosti tog rješenja, ustupiti predmet nadležnom sudu (čl. 20. ZPP-a).

Sa druge strane, u postupku, protiv prvotuženog, nisu učinjene povrede postupka na koje se pazi po službenoj dužnosti, iz člana 209. stav 2.tač. 2) 3) 8) 9) 12) i 13) ZPP-a, a nema drugih povreda koje bi predstavljale osnov za usvajanje žalbe. Istina, i žalba prvotuženog je ukazivala na povredu propisa o stvarnoj nadležnosti, navodeći da je, i za njegovu parnicu, nadležan sud Bosne i Hercegovine, ali zahtjev za naknadu štete zbog nezakonitog postupanja prvotuženog, inače privrednog društva, nije zahtjev za naknadu štete koja je nastala pri vršenju poslova organa uprave Bosne i Hercegovine, drugih institucija Bosne i Hercegovine i službenih lica tih organa i institucija iz čl. 1. stav 2. Zakona o parničnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine. S tim u vezi, ovaj sud ukazuje da Sud Bosne i Hercegovine nije stvarno nadležan da rješava sporove između privatno-pravnih subjekata, jer ni jednim zakonom u Bosni i Hercegovini nije predviđena stvarna nadležnost tog suda da rješava građanske sporove protiv subjekata privatnog prava. Iz navedenih razloga, za rješavanje ovog građansko-pravnog spora, stvarno je nadležan Općinski sud u Tuzli, u skladu sa članom 27. stav 2. Zakona o sudovima u FBiH. Ni odredba člana 121. Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine (dalje: ZJN BiH),

kojom je propisano da svaki od učesnika postupka javne nabavke koji je pretrpio štetu zbog povrede ovog zakona ima mogućnost da pokrene postupak za ostvarivanje prava na naknadu štete zbog izmakle dobiti pred nadležnim sudom, prema opštim propisima o naknadi štete, ne daje osnova za stvarnu nadležnost Općinskog suda u Tuzli, jer ova odredba ne sadrži bliže određenje o nadležnom suda.

Kako prvostepena presuda sadrži ocjenu dokaza, onda nema povrede člana 8. ZPP-a, a kako su, u obrazloženju prvostepene presude, sadržani navodi iz kojih se mogu saznati razlozi kojima se rukovodio prvostepeni sud kod donošenja osporene presude i koji se mogu ispitati onda nema ni povrede člana 191. stav 4. ZPP-a.

Prema stanju spisa prvostepenog predmeta slijedi da je prvotuženi, kao ugovorni organ, raspisao tender za javnu nabavku usluga – dobijanje otkrivke diskontinuiranom tehnologijom (bager–kamion), u količini od 350 hiljada kubnih metara, u 2020. godini na PK „Šikulje“; da su se, po obavještenju o javnoj nabavci broj 663-1-2-59-3-33/20 od 10.01.2020.godine, blagovremeno, javila tri ponuđača (tužilac, „Titanik“ d.o.o. Tuzla i „MHI kompani“ d.o.o. Lukavac); da je komisija za provođenja postupka javne nabavke kod tuženog utvrdila da svi navedeni ponuđači ispunjavaju kvalifikovane uslove iz tenderske dokumentacije; da se, dana 03.03.2020.godine, pristupilo e-aukciji, u kojoj su započela sudjelovanje ova tri ponuđača sa jednakom početnom cijenom od 1.050.000,00 KM (sve su cijene bez PDV-a); da je, tokom e-aukcije, tužilac ponudio iznos od 1.040.550,00 KM (ponuda pod red.br. 9), „Titanik“ d.o.o. Tuzla ponudio je iznos od 1.039.500,00 KM (ponuda pod red.br. 10), a d.o.o. „MHI kompani“ Lukavac (ponuda pod red.br. 11) je ponudio iznos od 1.038.450,00 KM; da je, potom, d.o.o. „Titanik“ Tuzla odustao, a da su date ponude tužilac – iznos od 1.037.400,00 KM (ponuda pod red.br. 12), a „MHI kompani“ d.o.o. Lukavac – iznos od 1.036.350,00 (ponuda pod red.br. 13); da su ta dva ponuđača dalje nastavila licitirati; da su njihove zadnje ponude iznosile: d.o.o. „MHI kompani“ Lukavac – 562.450,00 KM i tužilac – 561.400,00 KM; da je poslednja tužiočeva ponuda proglašena za najpovoljniju (kriterij javne nabavke: najniža cijena), tako da je donesena odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača broj: 02-435/20 od 06.03.2020. godine, kojom je ugovor za javnu nabavku usluga – dobijanje otkrivke diskontinuiranom tehnologijom (bager–kamion) na PK „Šikulje“ u 2020. godini, u količini od 350.000 m², dodijeljen tužiocu u vrijednosti od 561.400,00 KM (sa PDV-om 656.838,00 KM); da je, neposredno iza toga, tužilac saznao da ponuđač d.o.o. „MHI kompani“ Lukavac, uz svoju prijavu na javnu nabavku, nije dostavio sve isprave koje su propisane tenderskom dokumentacijom (Aneks VII – nacrt ugovora, sa izmjenama i dopunama, po izmijenjenoj tenderskoj dokumentaciji br. 04/1-172/20 od 23.01.2020.godine); da je tužiočeva žalba protiv navedene odluke odbačena zbog nepostojanja aktivne legitimacije (zaključak Ureda za razmatranje žalbi Bosne i Hercegovine broj: JN 2-01-07.1-694-9/20 od

15.04.2020.godine); tužilac je zaključio ugovor o javnoj nabavci na iznos od 561.400,00 KM (poslovni broj tužioca: 01-GTM-5069/20 od 06.05.2020. godine i poslovni broj prvotuženog: 207/20 od 30.04.2020.godine); te je na koncu, u upravnom sporu, po tužiočevoj tužbi, presudom Suda Bosne i Hercegovine broj: S1 3 U 035670 20 U od 07.06.2021. godine, uvažena tužiočeva tužba, poništen zaključak drugotuženog Ureda za razmatranje žalbi Bosne i Hercegovine broj: JN 2-01-07.1-694-9/20 od 15.04.2020.godine i predmet vraćen na ponovni postupak. U ponovnom postupku, kod drugotuženog, tužiočeva je žalba usvojena, poništena je odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača broj: 02-435/20 od 06.03.2020. godine koju je donio prvotuženi i predmet vraćen na ponovni postupak prvotuženom (rješenje drugotuženog Ureda za razmatranje žalbi Bosne i Hercegovine broj: JN 2-01-07.1-694-16/20 od 01.09.2021.godine. Prvotuženi je, dopisom upućenim drugotuženom broj 01-7549/21 od 27.09.2021. godine, dostavio informaciju da je prvotuženi (ugovorni organ), zaključio ugovor sa tužiocem i da je isti realizovan u cijelosti.

Kod donošenja odluke o usvajanju tužbenog zahtjeva u odnosu na prvotuženog, prvostepeni je sud pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje, te o tome dao jasne, valjane i potpune razloge koje prihvata i ovaj sud. Iako je žalba prvotuženog izjavljena zbog žalbenog razloga pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, u žalbi, na određen način, nije navedeno koja određena činjenica nije tačna ili potpuno utvrđena. Stoga su ti žalbeni navodi bez značaja.

Istina, žalba ukazuje da prvotuženi nije imao podatak o tome da je tužilac, nakon donošenja zaključka Ureda za razmatranje žalbi Bosne i Hercegovine broj: JN 2-01-07.1-694-9/20 od 15.04.2020.godine, izjavio tužbu u upravnom sporu Sudu Bosne i Hercegovine. Međutim, sa pravom, prvostepeni sud nalazi da ta činjenica uopšte nije odlučna (materijalni propis za nju ne veže posljedice ekskulpacije od odgovornosti). Uostalom, kako prvotuženi nije reagovao nakon što mu je dostavljena žalba tužioca, u kojoj se navodi nepravilnosti u ocjeni uslova ponuđača „MHI kompani“ Lukavac neubjedljivim se ukazuje tvrdnja da bi to uradio nakon što bi saznao za tužbu u upravnom sporu, a nije jasno niti koju bi pravnu radnju prvotuženi tada uradio.

Na tako utvrđeno činjenično stanje, pravilno je primijenjeno materijalno pravo. Prvotuženi je, kao ugovorni organ, saglasno odredbi člana 25. stav 1. tačka e) ZJN BiH, imao obavezu provjere kvalifikacija svih ponuđača prema uslovima učešća u tenderskoj dokumentaciji, a prema čl. 68. istog propisa je trebao ponudu ponuđača „MHI kompani“ Lukavac odbaciti, jer ona, sasvim nesporno, nije ispunjavala formalne uslove za učešće u postupku. Međutim, proglašavajući ponuđača „MHI kompani“ Lukavac, formalno ispravnom, odnosno pogrešno nalazeći da ta ponuda odgovara kvalifikacionim uslovima iz tenderske dokumentacije, i

uvrštavanjem u dalje postupak javne nabavke (e – aukciju), organ prvotuženog je počinio protupravnu radnju za koju odgovara prvotuženi (čl. 172. Zakona o obligacionim odnosima - ZOO).

Uslijed toga, tužilac nije, sa prvotuženim, zaključio ugovor o javnoj nabavci na iznos od 1.037.400,00 KM (kada bi zbog odustanka d.o.o. „Titanik“ Tuzla, praktično, tužilac ostao jedini ponuđač), već je nakon nastavka licitacije sa d.o.o. „MHI Kompani“ Lukavac, zaključio ugovor o javnoj nabavci tek na postignuti iznos od 561.400 KM. U ovakvom slučaju, odgovornost prvotuženog se tiče radnji koje je učinila komisija za sprovođenje postupka javne nabavke proglašavajući prijavu „MHI kompani“ Lukavac formalno ispravnom, i uopšte omogućavanjem d.o.o. „MHI Kompani“ Lukavac da sudjeluje u kasnijoj e-aukciji, dana 03.03.2020.godine, a ne odnosi se na sve kasnije radnje drugotuženog, tako da je izlišna žalbena tvrdnja da odgovornost prvotuženog u izboru ponuđača prestaje onog momenta kada je prvotuženi žalbu dostavio drugotuženom.

Otuda je tužilac spriječen u ostvarivanju dobiti koju bi, po redovnom toku stvari, kod izostanka štetne radnje prvotuženog, ostvario (čl. 189. st. 1. i 3. ZOO-a). Visina izgubljene dobiti utvrđena je, u razlici između ugovorene cijene od 561.400,00 KM (zaključeni ugovor o javnoj nabavci) i ponuđene cijene od 1.037.400,00 KM (cijene koju je ponudio tužilac pod red.br. 12, na izvještaju o e -aukciji, nakon što je d.o.o. „Titanik“ Tuzla, odustao od licitacije). A zatezna kamata, iz člana 277. ZOO-a, teče od dospelosti svakog pojedinog računa (cijena usluge po kubnom metru, iz zaključenog ugovora o javnoj nabavci, iznosi 1,604 KM, a prema ponudi od 1.037.400,00 KM, iznosila bi 2,964 KM, tako da je vještak ekonomske struke, množenjem ponuđene cijene i ostvarene količine otkrivke, našao razliku u cijeni po svakom od izdata tri računa).

Iako je prvotuženi, izjavio zajedničku žalbu, kako protiv prvostepene presude, tako i rješenja o ispravci od 31.03.2023. godine, i to iz sva tri žalbena razloga, u njegovoj žalbi se, na određen način, uopšte ne navodi, koja određena činjenica nije tačna ili potpuno utvrđena, koja odredba postupka i kako je povrijeđena ili eventualno kako je pogrešno primijenjeno materijalno pravo. Stoga su ti žalbeni navodi bez značaja.

Ostale navode žalbi, ovaj sud jeste cijenio, ali ih nije posebno obrazlagao, kada u odnosu na navedeno, proizilazi da su ostali navodi bez odlučnog značaja (član 231. ZPP).

Imajući u vidu izloženo, u odnosu na prvotuženog, žalba je odbijena i prvostepena presuda potvrđena, na osnovu člana 226. ZPP-a, u odluci o naknadi štete i zateznim kamatama, a na osnovu člana 235. tač. 2. ZPP-a, u odluci o troškovima postupka. Odbijena je i žalba protivtuženog

izjavljena protiv rješenja o ispravci greške, saglasno odredbi čl. 235. tač. 2. ZPP-a.

Žalba drugotuženog je usvojena, u odnosu na tog tuženog, ukinuta prvostepena presuda i određeno ustupanje predmeta stvarno nadležnom sudu, saglasno odredbi čl. 227. st. 4. ZPP-a.

Odbijen je zahtjev prvotuženog za naknadu troškova žalbenog postupka, jer žalilac nije uspio u ovom postupku (član 386. stav 1., a u vezi s članom 397. stav 1. ZPP-a). Odbijen je zahtjev tužioca za naknadu advokatske nagrade za sastav odgovora na žalbu prvotuženog, jer dati odgovor nije imao nikakvu drugu činjeničnu ili pravnu argumentaciju izuzev one koja je već data u prvostepenom postupku, pa nije bio potreban, a u parnici se naknađuju samo neophodni troškovi (član 387. stav 1. ZPP-a).

To su razlozi, kojima se rukovodio Kantonalni sud u Tuzli, kod donošenja odluke, kao u izreci.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Safet Hajdarbegović, s.r.